

Metoden att skapa lokala arbetsmarknader (LA)

Indelningen i lokala arbetsmarknader bygger på statistik om arbetspendling. Arbetspendling uppstår enligt SCB:s definition om en person bor i en kommun och arbetar i en annan d.v.s. pendling sker över kommungräns. Källa för statistiken är SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS)¹. Processen med att skapa LA sker genom att först bestämma förekomsten av lokala centra och därefter avgöra till vilket lokalt centrum övriga d.v.s. osjälvständiga kommuner ska föras. Det finns även ett tredje steg som innebär att urskilja flerkärniga lokala arbetsmarknader.

Kontaktpersoner: maria.hakansson@scb.se eller gunnar.hedin@scb.se

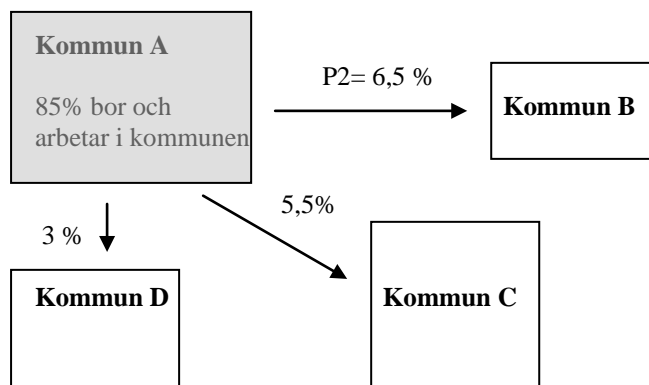
Steg 1: Bestämning av lokala centra

I steg 1 bestäms de kommuner som är självständiga och därmed utgör lokala centra. För att en kommun ska klassas som självständig, d.v.s. som ett lokalt centrum, måste två villkor vara uppfyllda:

Villkor 1: Andelen utpendlare totalt i ett lokalt centrum ska vara mindre än 20 procent av det totala antalet förvärvsarbetande i det lokala centrat (p_1). I exemplet i figur 1 är $p_1 = 15\%$ d.v.s. $6,5\% + 5,5\% + 3\%$.

Villkor 2: Den största pendlingsströmmen till en enskild kommun från ett lokalt centrum ska vara mindre än 7,5 procent av totala antalet förvärvsarbetande i det lokala centrat (p_2). I exemplet nedan är $p_2 = 6,5\%$ d.v.s. den största pendlingsströmmen går till kommun B och den omfattar 6,5% av samtliga förvärvsarbetande som bor i det lokala centrat A.

Figur 1 Villkor för ett lokalt centrum

¹ Du kan läsa mer om RAMS under adressen <http://www.scb.se/rams>

Steg 2: Bestämning till vilket lokalt centrum övriga d.v.s. osjälvständiga kommuner ska föras

I steg 2 bestäms till vilket lokalt centrum de osjälvständiga kommunerna ska föras. Huvudregeln är att den osjälvständiga kommunen förs till den kommun till vilken den största pendlingsströmmen är riktad. Kopplingen av osjälvständiga kommuner till regionala centra görs genom att kommunerna klassas efter karaktären på hur deras utpendling ser ut:

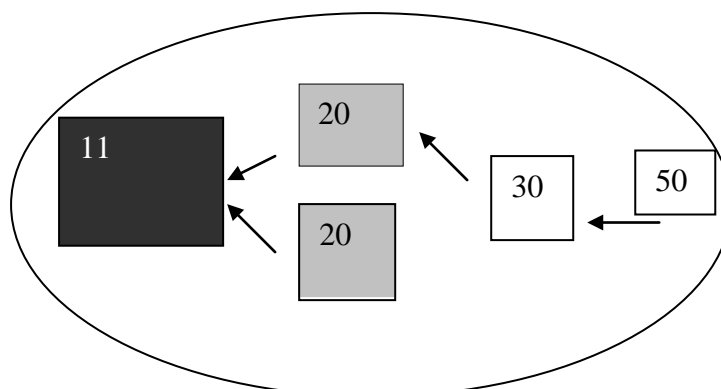
Typ 11 utgörs av lokalt centrum d.v.s. $p_1 < 20\%$ och $p_2 < 7,5\%$.

Typ 20 utgörs av kommun som har sin största utpendling till ett lokalt centrum (Typ 11-kommun)

Typ 30 utgörs av kommun som har sin största utpendling till en typ 20-kommun

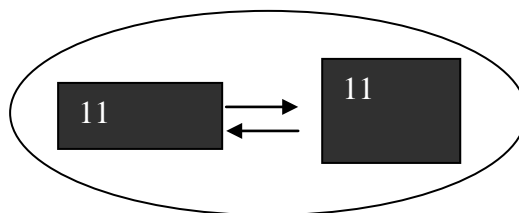
Typ 50 utgörs av kommun som har sin största utpendling till en typ 30-kommun.

Figur 2. Exempel på kommuntyper i en lokal arbetsmarknad

Figur 2 förklarar sambanden mellan de olika kommuntyperna. I den lokala arbetsmarknaden finns förutom ett lokalt centrum (typ 11) två osjälvständiga kommuner av typ 20 som har sin största utpendling till det lokala centrat. Dessutom finns en osjälvständig kommun av typ 30 som har sin största utpendling till en av kommunerna av typ 20. Kommunen av typ 50 har sin största utpendling till en typ 30 kommun. Trots detta förs typ 50-kommunen till typ 11-kommunens lokala arbetsmarknad. Det senare är en förändring jämfört med tidigare regel för typ 50-kommuner. Denna sade att typ 50-kommunen skulle knytas till den kommun som hade den näst största pendlingsströmmen. I och med att vi börjat avgränsa flerkärniga lokala arbetsmarknader känns det naturligare att lägga typ 50-kommuner till den kommun till vilken den största utpendlingen sker.

Figur 3. Exempel på gemensamt lokalt centrum

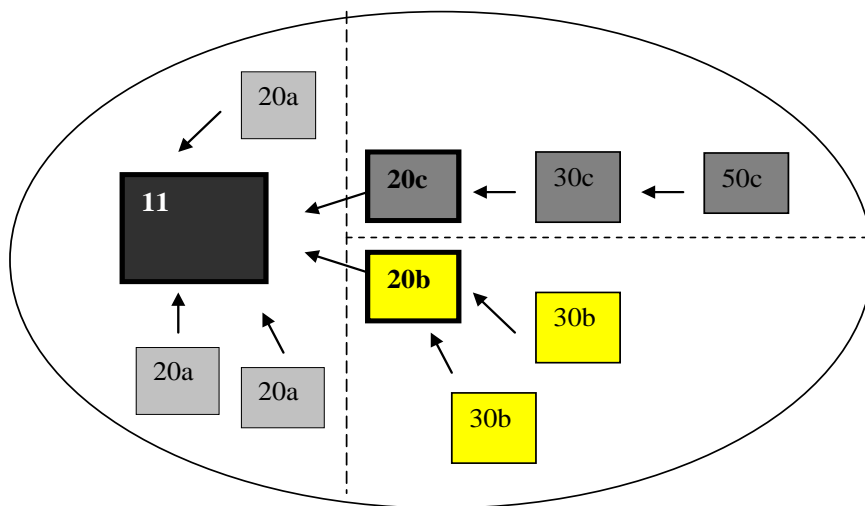

I figur 3 finns två kommuner som var och en för sig inte bildar ett lokalt centrum (typ 11) enligt angivna kriterier. Exempelvis är p_1 i båda fallen $> 20\%$. De har dock de största utpendlingsströmmarna till varandra. Dessa två kommuner bildar då gemensamt ett lokalt centrum. Stockholm/Solna och Nyköping/Oxelösund är exempel sådana LA.

Steg 3. Bestämning av flerkärniga lokala arbetsmarknader

Vissa lokala arbetsmarknader har en mer komplicerad struktur än andra på det sättet att det finns fler kommuner än det lokala centrum som har andra kommuner knutna till sig via pendling. Inom exempelvis Stockholms lokala arbetsmarknad utgör Stockholm/Solna, Uppsala och Södertälje kommuner sådana egna kärnor för inpendling från omgivande kommuner.

Figur 4. Flerkärniga lokala arbetsmarknader

I figur 4 finns en kommun som utgör ett lokalt centrum (typ 11) och fem osjälvständiga kommuner av typ 20. Två av de fem typ 20-kommunerna har själva kommuner av typ 30 eller 50 knutna till sig. Inom LA 3 kan nu tre grupper av kommuner urskiljas med utgångspunkt från pendlingsmönstret. De tre kärnorna i den lokala arbetsmarknaden utgörs av typ 11-kommunen och de två typ 20-kommunerna med benämningen b respektive c.